

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань прав людини, національних меншин і

міжнаціональних відносин

від 21 вересня 2017 року

Веде засідання Голова Комітету Г.М.НЕМИРЯ

ГОЛОВУЮЧИЙ. *(Мікрофон вимкнено).*

БРЕНЗОВИЧ В.І. Шановна пані міністр, шановний пане голову, шановні колеги! Я знаю, що пані міністр має обмаль часу, тому я буду коротким. Адже питання, яке було поставлено мною на сьогоднішнє засідання всім відомо. На нашу думку рішення Верховної Ради України, яке було прийнято за підтримки Міністерства освіти України і Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти, новий закон маєтись на увазі. Не зважаючи на чисельні зауваження і попередження з цього питання, які були висловлені на чисельних нарадах, засіданнях, робочих групах тощо, було прийнято... *(нерозбірливо)*... що колеги з вказаного Комітету Верховної Ради України і Міністерства освіти України знехтували тими зауваженнями і пропозиціями нашого комітету, які знайшли своє втілення в ухвалі Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин від 3 листопада 17-го року та рекомендації комітетських слухань 22 березня 17-го року на тему: «Стан реалізації Національної стратегії у сфері прав людини в частині забезпечення та захисту прав корінних народів і національних меншин України» та законодавчої ініціативи щодо створення ефективних механізмів такого захисту.

З метою здійснення заходів щодо недопущення набуття чинності таких законодавчих положень пропоную включити... (нерозбірливо)... в порядок денний сьогоднішнього засідання і я прошу, не знаю кворум буде чи не буде, просити Президента України застосувати вето до цього закону і повернути його заваження до Верховної Ради України. У разі набуття чинності даним законом пропонувати Уповноваженому з прав людини Верховної Ради України звернутися до Конституційного Суду України з поданням щодо конституційності положень статті 7-ї цього закону.

Коротко. Це і звичайно всі наші доводи, наша думка пані міністру відома з даного питання. Ми це обговорювали і на засіданнях комітету було прийнято рішення. Фактично ці наші рішення і ці наші думки, які були висловлені на численних нарадах, вони у статті 7-й цього закону не відображені і ми залишаємось при думці, що цей закон, особливо 7-а його стаття не відповідає чинній Конституції України і не відповідає міжнародним зобов'язанням України, які були підписані. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую колезі Брензовичу. Чи хотів би хтось з присутніх членів комітету з цього приводу висловитись? Бажаючі є? Колега Пацкан, прошу.

ПАЦКАН В.В. Я не вважаю що дана норма закону порушує Конституцію України – це перше. По-друге, якщо ми так говоримо вже відверто, тоді теж прошу всі країни ратифікувати Хартію про мови, яка так само не була ратифікована. Друзі, давайте... У нас є енна кількість дуже багато важливих питань. Закон про освіту повинен працювати. Освіта в Україні повинна пройти реформу і це зараз що відбувається... Сьогодні до речі хочу всіх повідомити, що відбулося засідання Закарпатської обласної ради. З незрозумілих причин звернення Президента до блокування чи накладання вето до закону щодо освіти. Я, як представник Закарпаття, який прожив в Закарпатті і проживає в Закарпатті, де проживає сто національних

меншин, не вважаю, що мова національних меншин буде принижена, прищемлена, тому що ми даємо реальну можливість в дитячих садках, до четвертого класу вчитись. Іще друге, якщо ми так говоримо дуже вже відверто, я громадянин України хочу щоб мені показали будь-яку державу країн нашого партнерства європейського, де є навчання українською мовою українців. Тобто чи є така школа в Польщі. Зараз є наших багато мігрантів. В Словаччині, Чехії, Угорщині або в інших країнах.

Давайте не розривати питання освіти і питання мови. Я буду пропонувати і відстоювати щоб запрацював Закон про освіту в тій редакції, в якій він зараз прийнятий. Якщо є зауваження, де так кардинально аж порушуються норми, як вважають наші колеги, прав національних меншин, то нехай ті країни так само ратифікують Хартію про мови. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Колега Сусллова, потім колега Чубаров.

СУСЛОВА І.М. Дуже дякую, пане голову. Шановна пані міністр, шановні колеги! Дійсно ми маємо проблему. Проблема пов'язана із тим, що ряд країн начебто звернулися і зробили свої зауваження, але що я хочу сказати. Я хочу звернутися до вас, шановні колеги - члени нашого комітету, що Закон про освіту і реформа з питань освіти розглядалася майже два роки і розроблялася міністерством, спільно з комітетом з питань освіти. Всі пропозиції, побажання ви могли висловлювати на профільному комітеті, де розглядалися поправки в тому числі і так далі. Тому прошу не піднімати також це питання. Абсолютна солідарна з паном Валерієм і хочу зазначити, що якщо я не помиляюсь то в Чернівецькій області саме у прикордонній території ми маємо величезну проблему. Майже 80 відсотків дітей не могли здати нормально на нормальні бали іспити з української мови, тому що вони не володіють досконало українською мовою. Пропоную закрити це питання, тому що Голова Верховної Ради вже відправив на підпис Президенту.

Сподіваюсь що Президент по приїзду в Україну підпише даний законопроект і він вступить в силу. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колега Чубаров, прошу.

ЧУБАРОВ Р.А. Дивіться, я виходжу з того, що колега Брензович, як і кожний з нас, він має право піднімати таке питання і має право сподіватися на обговорення. Але. Пане голово. Але у мене тут виникає одне питання. Я можу це говорити і маю це говорити, оскільки я один із тих депутатів нашого комітету, який приймав участі у розгляді цього проекту на всіх етапах. І ми пережили і провели разом дуже багато часів з експертами, з представниками громадськості, були дуже бурхливі засідання і було дуже складно. І ми вийшли на ту формулу, і ця формула була і за підтримки Міністерств освіти і безпосередньо пані міністра. Формула, яку ми донесли до залу. І ця формула вона не була підтримана власне в залі і не була підтримана, це ви бачили, подавляючою більшістю депутатів. Тобто депутати не стали її обговорювати. І тому, якщо ми будемо обговорювати ті питання, які піднімає колега Брензович, то тут менше всього наш комітет мала бути запрошена пані міністр. Вона мала, бо це її сфера діяльності. Якщо ми така парламентська президентська республіка чи держава, то я думаю що це треба обговорювати з провідними народними депутатами, головами фракцій. Бо вся проблема була там.

Ті напрацювання, які ми провели влітку під час канікул з пані міністр, вони не розглядалися залом. Зал їх відкинув і створив свою робочу групу. І це є компроміс робочої групи, створеної в сесійний день.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Бажаючи колеги члени комітету висловилися. Хотіли б додати? Будь ласка.

БРЕНЗОВИЧ В.І. Додати просто. Хочу відповісти чому це питання піднімалося. Я виходив з того, Валерій Васильович і Ірина Миколаївна, що наш комітет обговорював це питання. З даного питання було прийнято рішення і це рішення нашого комітету, яке було прийнято тоді більшістю голосів, на мою думку і як і пан Рефат Абдурахманович сказав, не було відображено у законі, який прийнятий.

Звичайно, що члени комітету могли змінити свою думку стосовно цих питань, яку вони мали раніше. Тому я це питання поставив на сьогоднішній день і прошу, пане голову, щоб в кінці, після того як високоповажна пані міністр свою думку висловить, все ж таки поставити це питання на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Будь ласка, слово надається Лілії Михайлівні Гриневич, Міністру освіти і науки України.

ГРИНЕВИЧ Л.М. Дякую. Шановний Григорію Михайловичу, шановні народні депутати, шановні пані та панове! Я хотіла перш за все доповісти, що цей резонанс, який викликала мовна стаття, призвів до цілої низки консультацій, які ми зараз маємо з послами різноманітних країн, які ми маємо зараз з Радою Європи. І в результаті ми провели ціле дослідження з приводу даного рішення Верховної Ради. Тому що ми повинні пам'ятати, що голосує за закон вся Верховна Рада і ми повинні отримати більшість голосів у парламенті, щоб був проголосований закон. Тому так чи інакше мусить бути знайдене консенсусне рішення. Ми це рішення маєм. І зараз я стверджую як Міністр освіти, що це рішення не порушує права українських громадян на доступ до освіти. Більше того, на мою думку, розширює права українських громадян з числа національних меншин. Чому я зараз поясню.

Якщо ми сьогодні маємо Закарпатську область, де є найбільша концентрація власне шкіл з мовами меншин, то за результатами зовнішнього незалежного оцінювання з усіх предметів, повторюю з усіх, у них найнижчі

результати в Україні. Якщо ми візьмемо результати зовнішнього незалежного оцінювання з української мови, то маємо там ситуацію, що понад 36 відсотків випускників цієї області не можуть скласти оцінювання, так щоб взагалі претендувати на навчання у вищій освіті. Якщо ми візьмем містя компактного проживання Берегівський район, то це 75 відсотків. А є ще ситуація. Що діти, які склали позитивно з фізики наприклад зовнішнє оцінювання, 60 відсотків цих дітей не можуть скласти позитивно з української мови і теж не мають шансів на здобуття вищої освіти в українських вищих навчальних закладах.

Тому наша мета, взагалі стержнева ідея Закону про освіту і нашої реформи покращити доступ дітей до якісної освіти. І ми не можем далі продовжувати ситуацію, коли створюється певний територіальний анклав і на цій території діти не мають ніякого вибору. В них вибір: або залишатися з середньою освітою і просто жити і займати тільки такі посади, і вони ніколи не зможуть іти на державну службу, в місцеве самоврядування або їхати вчитися тільки в сусідню країну, мову якої вони знають.

Тому, мені здається, що наші європейські партнери, наші країни мали би бути зацікавлені в тому, щоби діти з числа національних меншин мали можливість і вчитись в Україні і організувати своє життя і далі мешкати зі своїми родинами в Україні. І також мати можливість поїхати повчитися в державу походження цієї національної меншини.

Саме так ми сконструювали цей закон. Тому що ми зберегли право дитини на час коли вона має право інтегруватись і вивчити мову. А це дошкільна і початкова освіта. Це є практика усіх країн, у тому числі країн Європи, Європейського Союзу.

Друге. Ми застерегли, що далі дитина продовжує через все навчання в школі вивчати свою рідну мову. Більше того, ми зробили частину четверту, яка дозволить мовами Європейського Союзу, ще здійснювати викладання частини предметів. І ми в стандартах освіти задамо коридор: мінімальна кількість таких предметів і максимальна. І в межах цього коридору

відповідно до потреби цієї національної меншини буде обрана певна кількість предметів. І крім того, в консультаціях, які ми зараз ведем щодо імплементації цієї статті закону, ми передбачаємо з усіх предметів термінологічні словники для тих меншин, в яких мова є, наприклад, з інших мовних груп і цим дітям складно. Для того, щоб забезпечити для них можливість також навчатися на території країни походження цієї національної меншини. Ми зараз маємо чудовий досвід. Бо ми вже провели цей експеримент так званого двомовного навчання, коли є українська мова як базова, але ви можете застосовувати термінологічні словники іншою мовою. І ще одна річ. За рахунок цього ми передбачаємо також збільшення кількості годин на англійську мову, яка дає для цих дітей також багато шансів для того, щоб вони потім мали повноцінну професійну кар'єру і могли самореалізуватися. Тому з точки зору інтересів української дитини не залежно від її походження дана стаття повинна працювати на розширення доступу до якісної освіти. Дякую.

ПАЦКАН В.В. Одне речення, будь ласка. Неодноразово на всіх зустрічах ми, Василь Іванович, безпосередньо з представниками угорської національної меншини завжди задавався тон: дайте можливість або дайте нам програму, щоб якісно вивчити мову, щоб угорці, або за національністю, за походженням угорці, які проживають на Закарпатті, мали можливість бути представниками органів влади і т.д. Зараз новий закон дає таку можливість. Не йде в частині 7 статті обмеження або порушення якихось норм. Друзі, я хочу, щоб керівник райдержадміністрації, районної ради, представник районної ради мав можливість апелювати до всіх державних органів. Я хочу, щоби представники національних меншин (угорської, словацької, румунської) були представниками у виконавчій гілці влади на різних щаблях: від районної ради закінчуючи Кабінетом Міністрів. Це дасть можливість реально людям інтегруватися. Не залишитися на тому рівні, як каже Лілія Михайлівна, на рівні середньої освіти. Давайте не шукати в цьому якихось

каменів преткновения на російській мові, якихось запобіжників. (Я, Василь Іванович, можу скласти іспит з Вами, будь ласка, будь-де щодо української мови). Не шукайте, будь ласка, якихось запобіжників, а давайте краще думати так, щоб розширити програму, можливо, з Лілією Михайлівною ще там щось попрацювати. На сьогоднішній день треба реально запуснути Закон «Про освіту», краще попрацювати з Міністерством освіти: наш Комітет, Міністерство освіти, інші комітети і дати можливість старту нової реформи освіти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Коротка репліка, потім.

ГРИНЕВИЧ Л.М. Я прошу вибачення, не сказала в своєму в своєму виступі. Ми також домовилися з послами про те, що ми проведемо двосторонні консультації щодо імплементації цього Закону для кожної національної меншини. Ми розуміємо, що для дітей інших мовних груп потрібні певні інструменти підтримки, щоб вони могли краще оволодіти державною мовою. І для цього ми готові збільшити години, збільшити навіть оплачувані державою години індивідуальних консультацій. Ми також готові заплатити нашим вчителям, які будуть вчити дітей української мови відповідні надбавки, щоб вони могли інтенсивніше працювати, розуміючи, що в них.

Справа в тому, що зараз, до речі, склалася дуже нездорова ситуація, коли Угорщина як країна доплачує вчителям у школах, які викладають угорською мовою. А ті вчителі, які, наприклад, викладають предмет українська мова, українська література не мають таких доплат. Ми маємо щодо цього факти, які ми можемо пред'явити по конкретних навчальних закладах і населених пунктах. Але ми зараз не збираємося в це заходити, тому що це є інші речі.

Я ще раз хотіла б донести до всіх народних депутатів і, шановний Василю Івановичу, до Вас, що ми готові обговорювати правила імплементації

в інтересах українських дітей угорського походження. Але я вважаю, що ця стаття в жоден спосіб не звужує, і ми маємо про це відповідні аргументи, права українських громадян, а навпаки розширює доступ до освіти. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я хотів би зараз Аксану Анатоліївну Філіпішину запросити. Будь ласка. І потім колега Брензович.

ФІЛІПШІНА А.А. Дякую, Григорію Михайловичу! Шановні народні депутати, шановні присутні. Власне кажучи, як представник Уповноваженого Верховної Ради з прав людини я б хотіла сказати, що Уповноважений дуже ретельно і уважно відслідковував всю ситуацію, яка розгорталася навколо законопроекту ще на той час «Про освіту» і 7 статті. І була офіційна позиція Уповноваженого на сайті. Було 4 звернення до виконуючого обов'язки Голови Комітету, першого заступника Голови Комітету, але це було на стадіях, на різних стадіях і етапах обговорення законопроекту. І від того часу, як приймалось рішення Комітетом, і втому числі Комітетом з прав людини, і до тієї редакції, яка проголосована Верховною Радою, пройшло і багато часу, і законопроект дуже змінився.

І власне кажучи, позиція Уповноваженого була стосовно недопущення звуження гарантованого права. Але 53 стаття Конституції України буквально звучить таким чином, що «Національним меншинам гарантується право на навчання і вивчення мови в комунальних і державних закладах». Обсяг цієї гарантії Конституція не зазначає. І власне кажучи, та редакція Закону «Про освіту», яка проголосована в парламенті, дає можливість навчатися абсолютно всім дітям без винятку, які є представниками національних меншин на рівні початкової школи і дошкільної освіти, а далі вже вивчати свою мову, носієм якої вони є на рівні загальної середньої освіти. Тобто не можна говорити, на наш погляд, що норми Конституції порушено настільки, що призвели до звуження прав. Тобто право, гарантоване Конституцією може бути реалізовано в рамках цього Закону.

Інше питання, я б хотіла його підняти, тому що під час попереднього обговорення цього питання в Комітеті, також піднімалося питання стосовно якості викладання української мови для дітей, які навчаються в місцях компактного проживання дітей представників національних меншин. За останні 5 років, коли я є представником Уповноваженого, ми постійно обговорюємо це питання. Питання в тому числі і методики викладання, що впливає на якісні показники рівня володіння дітьми української мови. Не враховується той момент, що дитина є носієм іншої мови. І українську мову дитина сприймає як іноземну, тому що з народження вона спілкується іншою мовою. Це, на наш погляд, має бути враховано, і методика викладання української мови має бути, по суті, як іноземної мови для цих дітей, якщо ми хочемо, щоб діти її повною мірою опанували і вона для них, будемо відверто говорити, стала рідною. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Аксана Анатолівна! Колега Брензович, будь ласка.

БРЕНЗОВИЧ В.І. Цікава позиція була тут висловлена представником Омбудсмена. Справа в тому, що стаття 22 Конституції говорить, що не можна приймати такі закони, які звужують права. Попередній закон щодо мови освіти давав ширші права, тому що батьки могли вибирати мову навчання аж до середньої освіти, а зараз це право звужується до рівня дитячих садків і початкової школи, що, на мою думку, тут йде про звуження прав, який не відповідає даній статті Конституції. Але це юридичне питання.

Тут є і юридичне питання, і питання педагогіки щодо навчання дітей. Тут думка Міністерства освіти була висловлена в зв'язку з тим, що Міністерство освіти вважає, якщо в середній школі будуть викладати всі предмети або більшість предметів українською мовою, тоді представники, учні з національних меншин будуть краще володіти українською мовою. Я хочу сказати, що перехід на вивчення української мови в школах з угорською

мовою навчання почалося з 91-го року. Пройшло 26 років. Досі, якщо вивчити стан викладання української мови в угорських і румунських школах, тоді ми дивимося на наступні цифри: 57% тільки вчителів української мови в угорських школах мають фахову освіту. Остальні викладають такі педагоги, які не мають фахової освіти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фахову, мається на увазі, педагогічна чи філологія?

БРЕНЗОВИЧ В.І. Українська мова і література, що відповідає тому, хто має викладати. За 26 років Міністерство освіти України не видало жодного українсько-угорського словника. Такого словника немає. Викладачі, які викладають українську мову, вони не пройшли спеціальні курси, як викладати це для дітей в угорських класах, в яких і система викладання інша, і пишуть латинікою, а не кирилікою, тому що спеціальна така підготовка не була. І тому ще є така методика як було сказано, методика вивчення української мови в школах національних меншин, що складання програми і підручників воно таким чином робиться, що буцім-то ці діти уже володіють на певному рівні українською мовою. Тому все починається із граматики і дуже складних текстів. І зараз викладається українська мова і є дуже надзвичайно слабкі результати. Тільки та частина дітей, які дійсно здібні, вони можуть опанувати українську мову і особливо в містах, а в сільській місцевості це дійсно на низькому рівні.

Я як педагог зі стажем, я викладав тоді при Радянському Союзі, коли йшла політика русифікації, в таких класах угорської школи там, де всі предмети викладалися на російській мові. І у мене така думка, що це не призводило до того, що діти угорські краще знали російську мову, адже були здібні діти, які опанували і російську мову, і предмети. А більшість дітей не справились ні з мовою, ні з предметами. Так що з педагогічної точки зору я пропоную наступне в майбутньому: дійсно треба дуже глибоко подумати за рахунок того, щоб як викладати українську мову у різних школах. Адже для

росіян українська мова є близькою і вони швидко навчаються української мови. Не всі, але більшість. Для угорців, для румун, для кримських татар, звичайно, тут уже велика різниця. Тому треба дійсно зосередити увагу на вивченні мови, щоб були ефективні методи вивчення мови. У Львові працює інститут спеціальний, який робить методіку для вивчення української мови як 2-ї мови або як іноземної. Вони мають напрацювання. Не знаю чому це не можна було за 25 років використати у школах, школах національних меншин.

На мою думку, з педагогічної точки зору, це не призведе до того, що діти краще будуть знати українську мову, у них будуть результати ще нижчими, особливо, із предметів, тому що в місцях компактного проживання після 5 класу якщо почнуть викладати на українській мові фізику і інші предмети, результати будуть низькими. Це моя думка.

На мою думку, треба було проводити експерименти з даного приводу. Якщо були проведені експерименти і вони би доказали доцільність цього методу, то тоді можна було б з цим згодитися. Але я не згоден з цим рішенням ні з точки зору конституційності ні з педагогічної точки зору. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колега Брензович. В нас обмін думками завершився. Я, оскільки час, нагадаю, ми проводимо засідання в перерві між засіданнями. Нам треба більш оперативно рухатися. Я хотів би коротко слово для репліки зовсім ... Міністру надати і представнику Світового Конгресу Українців.

ГРИНЕВИЧ Л.М. Я лише хочу відреагувати на цілком слухне зауваження шановного Василя Івановича з приводу неправильної методики викладання української мови у школах меншин з румунською і угорською мовами. Але це не єдина причина. Навіть якщо би це було вивчення української як іноземної, за дві години у тиждень неможливо отримати

належний рівень мови. Навіть якщо ви вчите англійську мову, то ви змушені вчити її в більшому обсязі, щоб отримати той рівень, до якого ми йдемо.

Я хочу повідомити, що у зв'язку з нашою реформою, це є частиною реформи зміна підходів у викладанні української мови, а також поступове запровадження, власне, з цим двомовним підходом, який в нас пропілотований в рамках експерименту, коли ми будемо використовувати термінологічні словники.

Ми усвідомлюємо цю прогалину. Тому ми зробимо спеціальні механізми підтримки. Також нові підручники цілком. Для шкіл з мовами меншин, особливо інших мовних груп, де ми, відповідно зараз, взагалі у нас зараз іде узгодження стандарту української мови як другої мови. Ми також будемо із Міністерством закордонних справ і в нас є домовленість із Міністром Клімкіним, з приводу спільного проекту – міжнародного іспиту з української мови, де ми будемо доводити дітей до відповідних рівнів знань української мови.

І, зрозуміло, що ми будемо гармонізувати вивчення предметів до відповідного рівня володіння мовою, де потрібна підтримка мовою меншини, у випадку угорської і румунської меншини, ми цю підтримку будемо здійснювати.

Тобто ми розуміємо нашу відповідальність за педагогічні аспекти цієї реформи. Але, ще раз підкреслюю, вивчення предметів українською мовою, дасть можливість доступу до української вищої освіти. І не затисне людей. І також до посад на різних щаблях управління представників угорської меншини. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Шановній колеги, ми будемо підводити підсумки. Я хочу лише додати і нагадати присутнім, що 12 жовтня у нас в Брюсселі відбудеться перше таке спільне засідання нашого Комітету з прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин і підкомітетом з прав людини Європейського Парламенту.

Вчора офіційно це було підтверджено листом на моє ім'я Головою цього Комітету П'єром Антоніо Панзері. Відповідно також будуть брати участь і депутати Європарламенту, які входять до Парламентського комітету Асоціації «Україна – ЄС».

Серед питань, два блока питань будуть. Перший блок пов'язаний із дотриманням прав людини на окупованих територіях Донбасу і Криму. Другий, у тому що стосується внутрішніх подій і змін. І в цьому контексті питання прав людини, недискримінації, забезпечення прав меншин.

Колеги, в тому числі присутні, подавали свої пропозиції. Ми сьогодні обговорюємо. Була пропозиція я отримав від колеги Брензовича щодо продовження обговорення. Ми знаємо, що були заяви окремих політиків, посадових осіб деяких країн, в тому числі, які є нашими країнами сусідами.

В деяких випадках, якщо я не помиляюся, були прийняті резолюції Парламентами цих країн, або, принаймні, проекти такі готувалися. Я думаю, що ця тема безумовно заслуговує на увагу. Я радий, що, за ініціативи колеги Брензовича, у нас обговорення відбулося. І я хочу зараз надати слово, перед тим як останнє колезі Брензовичу, представнику Світового Конгресу Українців ... Ваше прізвище? Сергій Касянчук.

КАСЯНЧУК С. Сергій Касянчук – директор представництва Світового Конгресу Українців. Я би хотів сьогодні зазначити, що ця робота титанічна, яка була зроблена, це не два це майже три роки. Ми абсолютно підтримаємо цей законопроект і, мало того, ми багато років пропрацювали. Тому що пані Міністр, вона виробила це, вона пропрацювала.

Українська діаспора вона має досвід якраз захисту прав національних меншин. І мови, і культури, і освіти. І, власне, ми постаралися за ці роки дати їм можливість поїхати по різних країнах, подивитися різні моделі, які вони працюють, і виробити нашу українську, яка би відповідала якраз цим світовим і європейським стандартам, щоб можна було цей найкращий досвід акумулювати і зреалізувати тут в Україні.

У нас були великі дискусії. Зараз у нас були річні збори і ми мали ще окрему зустріч з Міністром і обговорювали ці питання і ми маємо тут абсолютну підтримку цього Закону і ми готові, знову ж таки, поділитися своїм досвідом. Тому що справді вивчення української мови як другої мови, це є, на сьогоднішній день, ключове питання в реалізації цього Закону.

І ми готові далі продовжувати нашу співпрацю і всі наші напрацювання передавати у Міністерство, щоб використовувати їх в конкретній роботі по адаптації цього Закону в реальних умовах. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Сергію. Я бачу для маленької репліки ще раз колега ... пропозицію Вашу. Прошу.

ЧУБАРОВ Р.А. Вибачте. Я просто до того, що і до поїздки в Брюссель, якщо би нам Міністерство дало б таку довідку по українських школах, взагалі по підходах ... то там англійською ... мені бажано українською. Тут не кількісні параметри, а саме ...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Може угорською Вам дати?

БРЕНЗОВИЧ В.І. Я Вам перекладу.

ЧУБАРОВ Р.А. ... А саме підходи. Я дуже добре знаю як, скажемо, у Латвії. Бо я кожную поїздку свою я в них буваю там, у Лідії Кравченко, але по інших країнах нам було би це (нерозбірливо) ...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Слушна пропозиція. Підтримую. Колега Брензович, будь ласка.

БРЕНЗОВИЧ В.І. Дійсно не будемо затримувати пані Міністра і нам теж треба повертатися на роботу. Я залишаюся при своїй думці з даного

приводу і радий, що от спілка ... всесвітня організація українців також підтримує зміни щодо методології вивчення української мови, але ... і ми їх підтримуємо ... все ж таки і така спільна думка.

Я думаю, що тут звичайно треба подумати і про те, тому що є в Законі таке, що Українська держава підтримує навчальні заклади, на українській мові, закордоном. Звичайно, що хотілося б, щоб ті українці, які проживають у Румунії, у Словаччині, у інших країнах компактно, вони також мали широкі права на навчання рідною мовою. Так що, коли ми говоримо про цей Закон, треба і з цього аспекту дивитися.

Зараз я просто прошу, Григорій Михайлович, поставити це на голосування і завершити цю дискусію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви наполягаєте, щоб те, що Ваша пропозиція поставити на голосування?

БРЕЗНОЗВИЧ В.І. Якщо немає кворуму, тоді не треба ставити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хорошо. Тоді ...

(Загальне обговорення. Мікрофон вимкнений.)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, давайте все ж таки. Колега Брензович наполягає, були дві пропозиції. Перша. Я поставлю на голосування. Просити Президента України застосувати право вето до цього Закону і повернути його з зауваженнями до Верховної Ради України. Хто за?

(Загальне обговорення. Мікрофон вимкнений.)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колега Пацкан, я прошу дотримуватися дисципліни. Народний депутат, член Комітету має право поставити таке, він наполягає, я ставлю на голосування.

Хто за те, щоб підтримати цю пропозицію і звернутися до Президента і з застосуванням вето і повернути з зауваженнями. Хто за? Прошу голосувати. Один. Проти? Утримались? Пропозиція не прийнята. І друга пропозиція – у разі набуття чинності даним Законом пропонувати Уповноваженому з прав людини Верховної Ради України звернутися до Конституційного Суду України з поданням щодо конституційної положень статті 7 цього Закону. Ми можемо пропонувати рішенням Комітету Уповноваженому ?

(Загальне обговорення. Мікрофон вимкнений.)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я пропонував би, щоб просто донести це до відома в такій формі, і вже з огляду на процедуру Уповноважений може вирішити як їй далі поступати. Я дякую усім за конструктивне обговорення. Хочу, щоб оця пропозиція колеги Чубарова, можливо додаткові матеріали або український переклад того що є ...

(Загальне обговорення. Мікрофон вимкнений.)

ГОЛОВУЮЧИЙ. ... пропорції ... дякую...Лілія Михайлівна, дякую Вам і Вашим колегам за участь у нашому засіданні. До побачення.

І ми переходимо до першого пункту порядку денного. Це проект Закону. І прошу досить оперативно. Проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про закордонних українців» (щодо співпраці з закордонними українцями), 7033, внесений Кабінетом Міністрів. Наш Комітет є головним з цього питання. У нас присутній Вадим Володимирович Пристайко – Перший заступник Міністра закордонних справ України і новий

посол України в НАТО. З чим його, користуючись нагодою, я хочу привітати від імені членів Комітету. І, коротко, будь ласка, Вам слово.

ПРИСТАЙКО В.В. Дякую Григорій Михайлович. Дякую шановні колеги. Дякую за можливість бути сьогодні з вами і обговорити це питання. Як ми пам'ятаємо всі, законодавець прийняв Закон «Про закордонних українців» серед одних з важливих функцій, які покладались на державу, це забезпечити координацію взаємодії з закордонним українством, зокрема шляхом створення центрального органу виконавчої влади, який буде безпосередньо опікуватись цим питанням.

Враховуючи певну фінансову ситуацію і, взагалі, концепцію реформування державної служби, наскільки ви знаєте, збільшення органів державної влади не передбачається, навпаки, ми намагаємося зробити наш Уряд більш компактним, більш може схильним до прийняття швидких оперативних виважених рішень.

Саме тому Міністерство закордонних справ, як орган, який вже довгий час займається цими функціями і намагається сприяти розвитку нашої громади за кордоном, запропонував, що ми готові взяти на себе додаткові функції забезпечення координації крім тих, що ми виконували. Ці функції перераховані у наших змінах до Закону. Я прошу Вас розглянути і, по можливості, підтримати. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Колега Пацкан, це предмет відання Вашого підкомітету. Будь ласка.

ПАЦКАН В.В. Я трошки доповню. Перейду трошки по цифрах.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Але трошки.

ПАЦКАН В.В. Да, я буквально максимально коротко. Пояснювальна записка даного законопроекту складає, що при складанні фінансово економічних розрахунків враховано видатки на облаштування робочих місць ... Угорщини, Румунії, Молдови, Португалії, Греції, Азербайджану, Словаччини, Канади, Казахстану, Грузії, Вірменії, Польщі та Бразилії у сумі 404 295 на 2017 рік та 408 605 на 2018 рік. Це не є такі великі кошти, я вважаю, що Кабмін мав би підтримати і я прошу вас всіх колеги проголосувати тому, що це для нас є зараз дуже важливим. Ще доповню 23 серпня 2017 року постановою Кабміну № 638 було затверджено зміни, що вносяться до пункту 4 Положення про Міністерство закордонних справ України, відповідно до яких МЗС надаються правові повноваження і організаційно-фінансові можливості для виконання функцій центрального органу виконавчої влади з питань співпраці із закордонними українцями, створення якого передбачено Законом «Про закордонних українців». Я входжу до комісії від Комітету, від яких так само був пан заступник Міністра і ми інколи самі дивуємось, що не маємо можливості допомогти тим закордонним українцям. Ми починаємо викручувати якісь ті посвідчення для того, щоб мотивувати закордонних українців. Зараз є можливість трошки підтримати фінансування. Прошу всіх колег підтримати позитивно і ухвалити у першому читанні цей законопроект.

(Говорять без мікрофона)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нема інших? Ви за. Я це, ми це враховуємо. Хто за те, щоб прийняти цей законопроект за основу? Прошу голосувати. Проти? Утримались? Прийнято одногolosно. Я дякую колегам за оперативне. Прошу також. У вас в папках там довідка про розподіл видатків, передбачених проектом Державного бюджету, я про це потім скажу, але щодо пропозицій від Комітету – прошу врахувати і те, що говорив колега Пацкан, щоб якщо там цього немає, бо замало, ми від Комітету висловили такі пропозиції. Дякую.

І ми переходимо до розгляду другого питання порядку денного. Це законопроект з опрацювання, яких Комітет не є головним, хоча по суті це відповідає сфері відповідальності нашого Комітету. Мушу зазначити, що за інформацією, яка вже є, Комітет профільний, який був визначений головним – соціальної політики, розглянув цей законопроект і рекомендував прийняти його за основу. Саме тому, щоб за нами не була затримка ми розглянемо цей законопроект, проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо права на отримання пенсії окремим категоріям громадян», 6692, співавторами якого є і деякі присутні колеги – члени Комітету. Я. Хто хотів би виступити з цього приводу? Будь ласка. У нас, я хотів би надати слово Лук'яненко Жанні Володимирівні – представнику Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини з питань дотримання прав внутрішньо переміщених осіб. Будь ласка.

ЛУК'ЯНЕНКО Ж.В. Шановний пане Голово, шановні народні депутати, присутні. Я хотіла би зазначити, що в нас є певний ряд застережень до цього законопроекту, який. Ті певні недоліки, які є в законопроекті, вони можуть вплинути на те, що реально те питання, яке ми хочемо вирішити, вирішено не буде. Ну, по-перше, думка офісу Уповноваженого в тому, що на сьогодні немає ніяких, ну це по-перше, да, ніяких законодавчих перепон для того, щоб виплачувати пенсію на непідконтрольну територію. Є лише питання техніки, а техніка – це питання підзаконних нормативних актів. На законодавчому рівні в принципі немає ніяких перепон. Єдине, що потрібно зазначити, Закон, чинний Закон передбачає, що неотримані суми пенсій виплачуються виключно не більше ніж через, за 3 роки. У нас люди не зі своєї вини не отримують більше трьох років, тобто нам обов'язково єдине, що потрібно на законодавчому рівні обов'язково збільшити цей термін, за який люди можуть отримувати свою пенсію. Але застереження головне щодо терміну «нараховані суми пенсії, не одержані у зв'язку з негативними наслідками збройного конфлікту». У нас є декілька реальних проваджень,

коли люди питають: «Гаразд, я не отримую пенсію, тому що живу на непідконтрольній території, але я намагаюсь дізнатися і не можу а яку ж суму мені держава винна станом на цей час». Ми зверталися до органів Пенсійного фонду і відповіді, які ми отримували, підтверджували, що мешканцям неконтрольованих територій нарахування не відбувається. Нарахування здійснює виключно той орган, в якому людина перебуває на пенсійному обліку. В зв'язку з тим, що мешканці неконтрольованих територій на сьогодні не перебувають на пенсійному обліку в органах, які здійснюють свої повноваження на контрольованій території, фактично нарахування не відбувається. На сьогодні ми можемо казати може про нарахування наприклад за липень 14 року, коли начебто пішли нарахування, але припинила свою діяльність Державна казначейська служба на тих територіях. Тому ми можемо прийти до того, що буде законодавча норма, яка в реалії не вирішить це питання. Мені дуже цікаво чи були застереження з цього приводу від Пенсійного фонду, Міністерства соціальної політики на засіданні головного Комітету. Це дуже важливо. Наша пропозиція була, наприклад, інший термін: «суми, на які особа мала право та не отримала», щось таке. Тому що нараховані – це не покриває реальну ситуацію.

Друге питання. Дуже обережно, дуже обережно ми би пропонували ставитися до термінології, яка використовується в законопроекті. Наприклад стаття 40, там де порядок визначення заробітної плати вносяться зміни, тобто в попередніх частинах діючої редакції там мова іде про визначення заробітної плати за даними персоніфікованого обліку. Ми вносимо, проектом пропонується нова частина, де вже вводиться інше поняття «реєстр застрахованих осіб». Це не, це така термінологічна неточність, яка також може завести трішечки в глухий кут, тому що може бути питання що таке «реєстр застрахованих осіб». Це скорочення воно з'являється в зовсім іншому нормативному підзаконному акті, коли іде оце положення про Державний реєстр, про державний,

(Говорять без мікрофона).

ЛУК'ЯНЕНКО Ж.В. Ні, ні, ні, про Державний реєстр загальнообов'язкового державного соціального страхування. Тобто трішечки по термінології потрібно ну уважніше підійти.

Потім стаття 44, там де сказано, що людина приносить документи для призначення пенсії і органи Пенсійного фонду не можуть відмовити, якщо немає змоги перевірити правдивість цих документів. Просто хочу пояснити. В офісі також дуже багато інших проваджень, коли звертаються пенсіонери, які претендують на отримання пенсій за списком 1, список 2, і це такі ж можуть бути шахтарі, як і внутрішньо переміщені особи, але.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шахраї чи шахтарі ви сказали?

ЛУК'ЯНЕНКО Ж.В. Шахтарі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шахтарі.

ЛУК'ЯНЕНКО Ж.В. Коли при реорганізації підприємств промисловості, ну коли підприємство вже ну так на стадії закриття, ніхто не слідкує за документообігом, відтак в архів майже нічого не здається, і тому людина при, коли вона звертається до Пенсійного фонду, вона також не може підтвердити свій стаж, наприклад, пільговий, і органи Пенсійного фонду відмовляють. І тут немає, крім суда, немає ніякої іншої альтернативи. Тобто щодо цих людей ми нічого не вирішили. Це не тільки щодо підприємств Донбасу, це сільськогосподарські підприємства, також в них є така проблема. Коли вони ліквідувалися, архіви не поздавали, перевірити пільговий стаж не можливо, і пенсія не призначається. Тобто або ми так свідомо підходимо до цього питання, щодо тих осіб – ми не вирішуємо питання, і воно залишається не вирішеним. А щодо цієї категорії осіб – ми йдемо таким шляхом.

Наступне застереження. Там, де вже в перехідних положеннях прописується яким чином безпосередньо будуть отримувати пенсію внутрішньо переміщені, мешканці неконтрольованих територій. Нюанс, але. Тобто там написано, що пенсія отримується виключно через рахунки, через установи банківські. А чому ми викреслили поштові, підприємства поштового зв'язку? Завжди знайдеться людина, яка скаже: «Хочу кожного місяця приїжджати і отримувати на пошту. Тому що я не довіряю банкам». Тобто тут певна дискримінація і потрібно буде її пояснити: чому виключно банки? І чому ми позбавили отримувати через пошту? Нюанс? Нюанс. Але цей нюанс він може потім мати свої наслідки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

ЛУК'ЯНЕНКО Ж.В. І останнє зовсім застереження, але дуже важливе. Ми вносимо в цей закон базовий, але у нас особи похилого віку не завжди отримують пенсію. Бувають ситуації, коли особа не має права на пенсію. Ну відсутній стаж чи щось таке. І фінансова підтримка цих людей, вона регулюється Законом «Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та інвалідам». Тобто це також ті виплати, люди їх також не отримували, і цілком логічно, якщо і до цього Закону ми будемо вносити аналогічні зміни. Що ми виплатимо неотримані суми і що ми передбачимо порядок як люди, які мають право на цей вид соціальної допомоги, також зможуть отримувати в подальшому залишаючись проживати на неконтрольованій території. Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую Жанно Володимирівно за дуже конкретні зауваження. Я думаю ми обов'язково і в нашому рішенні це, на це звернемо увагу, що ми рекомендуємо прийняти за основу, але з урахуванням зауважень, застережень, які були висловлені, для їх врахування під час доопрацювання до другого читання. Це треба сказати.

У нас є представник Пенсійного фонду. Оце щодо донарахування аспект. Ірина Василівна Копашко – заступник Голови Правління Пенсійного фонду. Чи могли б ви пройти до мікрофону і по суті на це зауваження відповісти? Будь ласка.

КОПАШКО І.В. Дякую за надане слово. Я підтримую ті застереження, які висловила шановна Жанна Володимирівна, тому що вони дійсно є слухними. І на сьогоднішній момент, вирішуючи питання про нарахування сум коштів навіть у випадках, коли звертаються за виплатою там недоотриманих пенсій в установленому порядку, який сьогодні ну виписаний, так як він виписаний. Ми ніби, як то кажуть, трохи лукавимо перед собою, коли говоримо що ці суми були нараховані, але не виплачені. Тобто це однозначно через те формулювання, що «суми, на які особа мала право, але не отримала», - то це дійсно була більш слухна пропозиція. Знову ж таки, що стосується питань термінології, то це теж дійсно можна відслідкувати і поправити в цій ситуації. Якщо мова йде про те, що Пенсійний фонд, як ми орієнтуємося і що ми робимо. Кожного разу, коли формувався бюджет на відповідний рік, ми суми коштів, які мали бути виплачені всім пенсіонерам з числа раніше тих, хто проживав нині на невідконтрольній території, ми їх закладали. Але розумієте, що кожного року, як закінчується фінансовий рік, ті кошти використовувалися на фінансування наступного періоду. І через те єдине застереження з токи зору Пенсійного фонду України, якщо буде прийняте рішення змінити нині діючий порядок, який він є, і піти по такому шляху – безумовно це буде полегшення, в тому числі і нашої ситуації, тому що і ми сьогодні не так легко і не так просто кожного разу приймати оці потоки людей. Ми лише висловлюємо своє застереження щодо того, що потрібно відповідну суму коштів закласти, передбачити фінансування, джерело покриття його. Інших застережень.

(Говорять без мікрофона).

КОПАШКО І.В. Ну це Міністерство соціальної політики здійснює виплату державної соціальної допомоги. Це безумовно, тобто підхід має бути аналогічний, оскільки тут так само соціальна виплата.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

ФІЛІПШИНА А.А. Я просто вибачте, що я так нахабно беру.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

ФІЛІПШИНА А.А. слово, Григорію Михайловичу. Але просто ну чому я задала питання стосовно висловленої пропозиції щодо внесення змін до Закону «Про державну допомогу» особам, які не мають стажу і...

(Шум в залі)

ФІЛІПШИНА А. Просто це до другого читання не врегулюєш. До другого читання неможливо, тому прохання врахувати при голосуванні підтримку законопроекту.

ГОЛОВУЮЧИЙ: Хорошо, дуже коротко Олеся Сергіївна Цибулько, радник міністра з питань.

ЦИБУЛЬКО О.С. Ми вважаємо дуже слушним зауваження пані Жанни стосовно нарахованих пенсій, тому що Пенсійний фонд не нараховує. Стосовно питання, зауваження Міністерства соціальної політики я була на цьому Комітеті головному і єдине їх зауваження було що нема механізму, а в законі сказано, що механізм повинен зробити Кабінет Міністрів. Тому зауваження було взагалі неслухне. Стосовно Пенсійного фонду він зробив зауваження по коштах, але Пенсійний фонд на головному Комітеті не зміг

відповісти на головне питання скільки ж пенсіонерів знаходиться на контрольованій території, тому, що такі розрахунки не ведуться і невідомо скільки коштів потрібно закласти. Тому ми пропонуємо підтримати в першому читанні, а стосовно коштів це можна буде коли буде статистика Пенсійного фонду по результатам півріччя винести зміни до Бюджету і закласти додатково ці кошти. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги, з огляду на брак часу я хочу ще раз використувати цю можливість подякувати представникам також громадських організацій, членів робочої групи які брали участь у розробці цього закону і представникам УВКБ ООН, Норвежської ради у справах біженців, Донбас СОС і багато інших я думаю, що дуже важливо, щоб ми рухалися в цьому напрямку, єдине також хочу звернути увагу, я вже згадував про Бюджет, якщо подивитися проект Бюджету на наступний рік то за статтею 2501480 надання щомісячної адресної допомоги це не пенсія, адресної допомоги внутрішньо-переміщених осіб для покриття витрат на проживання в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг ми маємо зменшення, невеличке але зменшення у порівнянні з Бюджетом цього року. Я просто ставлю це до відома, сьогодні це лише побачив так як Бюджет нещодавно внесли, я думаю тут має бути якесь пояснення принаймні від міністерства профільного і скіки це Бюджет Кабмін представляв для того щоб члени Комітету також мали, також від Комітету ми подаємо також свої зауваження. Зараз по суті поступила одна пропозиція рекомендувати Верховній Раді за результатами розгляду в першому читанні прийняти законопроект за основу, а з урахуванням висловлених зауважень під час його доопрацювання до другого читання. Хто за прошу голосувати. За? Проти? Утримались? Прийнято. Одноголосно. Я дякую.

І тепер у нас залишається кілька запитань, питань порядку денного в інших і я третє питання дуже коротко. Отже 12 жовтня має відбутися спільне засідання нашого Комітету і підкомітету з прав людини, він в рамках

Комітету закордонних справ і за участю членів парламентського комітету Асоціації Україна – ЄС. Нам потрібно до кінця цього тижня остаточно сформувати склад нашої делегації з тих пропозицій які були висловлені зараз станом на сьогодні вона складається, делегація з колег Пацкана, Суислової, Чубарова, Брензовича, Фельдмана, Немирі прошу помічників, можливо інших або ще раз дати знати іншим депутатам про те що ми закриваємо цей список так як треба логістично готувати відрядження від секретаріату визначаються, будуть також два працівника від секретаріату, також я користуючись можливістю ми обговорювали з колегою Головою підкомітету Європарламенту вони підтримали б і разом участь громадських представників, представників громадських організацій, для цього відповідно, я про це говорю що ми вітали у випадку якщо така участь присутність була б бажаною відповідні офіційні запрошення були б надіслані і єдина проблема оплата переїзду і проживання під час це вже передбачає пошук коштів представниками самих громадських організацій але є й деякі фонди, зокрема, Фонд Відродження який займається підтримкою таких трьох вал грантів, що можна було б зробити.

Я прошу тоді в повідомленні про наше сьогоднішнє засідання окремо підкреслити це щоб можна було б скористатися. Які є пропозиції я вважаю що це дуже важливо і вчасно таке засідання, Це вперше до речі в історії відносин України і Євросоюзу і Парламенту співпраці таке спільне засідання відбувається. І я думаю що, треба максимально цим скористатися. Я сказав, зараз шість колег висловили бажання, шість, але з різних причин деякі не можуть, зокрема, якщо я не помиляюсь це співпадає з ПАРЄ Сесією Парламенту Асамблеї Ради Європи Логвинський не може в зв'язку з цим але я думаю, що це тут. Саме засідання відбудеться зранку з 10 до 12.30 в Європейському Парламенті, але безумовно кожен може розраховувати на те, що це означає що приліт буде напередодні 11 ось, а відліт вже 13. Я вже так розумію наступного дня. Тоді програму, ми можемо звернутися до нашого представництва, до посла Точинського з також можливістю, дванадцять з 10

до 12.30. Але це логістичні деталі, ми їх опрацюємо у нас присутні представники управління з міжнародних зв'язків з цього приводу і я думаю ми це вирішимо. Так більш детально прошу розіслати членам комітету. Тепер.

(Мікрофон вимкнено).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, я, ми ще остаточно не узгодили, але задум який, тобто можна йти по шляху дрібних або окремих питань і просто їх мати список там з п'ятдесяти а може й більше, а інша пропозиція зробити таких два блоки тематичних, перший блок, який стосується питань пов'язаних з дотриманням прав людини, національних меншин в умовах окупації Криму і Донбасу, а друга частина все що стосується внутрішніх подій, внутрішнього розвитку в Україні в аспекті профільного Комітету, права людини, міжнаціональні відносини і національні меншини. Можливо ми могли б таке *(говорить англійською)* зазначити щоб окремі питання того щоб більш рельєфно виглядало, але це вже справа техніки, а не суті обговорення.

(Мікрофон вимкнено)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, ми зведено це все вчасно і безумовно ситуація із внутрішньо-переміщеними особами, є інша сторона, яка також запропоную, отже погодились прошу тоді планувати свої робочі графіки з урахуванням оцих дат 11, 12, 13 з проведенням 12 і якщо можна на не на Міжнародні авіалінії України, я б після скарги одного з послів колишніх Сполучених Штатів було б дуже добре, але якщо не можна то не дуже добре. Ось це вже таке побажання логістичне. Ну ми не можемо нажаль, ми живемо на щастя в демократичній державі, ми не можемо. Колеги, прошу не розслаблятися і наступне питання четверте, звернення нашого колеги, народного депутата Чубарова про проведення урочистого засідання у Верховній Раді України з нагоди відзначення сотої річниці, сторіччя з часу проведення першої Курултаю кримськотатарського народу. Прошу.

ЧУБАРОВ Р.А. Чесно кажучи я не очікував, що голови його прийме комітет, це технічне питання, мова йде про те що ми

ГОЛОВУЮЧИЙ. Просто колега Чубаров, звернувся до голови Верховної Ради, а голова Верховної Ради повернув це до Комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні ми підтримали, нема. І наступне в різному. Сулова, будь-ласка.

СУСЛОВА І.М.. Колеги, у нас тут така невеличка проблема сталася у Міністерстві соціальної політики вони зараз реформуються і до реформувалися до того що планують ліквідувати Департамент з питань гендерної рівності та протидії торгівлі людьми. Я б не сказала, що це правильно, тому що це Україна взяла на себе низку міжнародних зобов'язань ми вже звернулись від себе як голова підкомітету я звернулася до міністра соціальної політики і начеб то обіцяючи це питання буде врегульоване але я дуже прошу підготувати проект звернення від комітету якщо ви не заперечуєте розішлю вам на пошту, щоб ми ще звернулись від комітету до міністра соціальної політики щодо унеможливлення цієї ситуації.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Я думаю нема заперечень, тому коли міністри обіцяють це 99 відсотків скоріше не буде виконано тому треба щоб. Колеги там був пункт шостий, але оскільки нема колеги Логвинського я думаю розглядати без його присутності не будемо. Ми перенесемо його на наступний. І останнє про затвердження плану закупівель товарів, робіт і послуг, що придбаваються за кошти міжнародної технічної допомоги в рамках реалізації проекту місцеве спостереження це ОПОРА і Комітет є одним з бенефіціаром цього проекту там додається у вас є цей план з закупівлями ви можете думку свою особливу зазначити.

ПАЦКАН В.В. 275 665 на послуги, тобто це на шо? На відкати чи на шо, на які послуги?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, поступила одна пропозиція, затвердити це, інших немає. Це вважаємо затвердженим, з урахуванням окремої думки колеги Пацкана. На цьому у нас порядок денний вичерпано і про дату наступного засідання 4 жовтня у нас буде наступне чергове засідання. Всім дякую.